LIBRECITJA „KORÇA“

ILIADE E OMIRIT

KENGE E PARE

KËYERE PREJ:

Naim be Fraceriț.

Ctypur heren e parε prej coqerisε „DITURIA“
mε 1896 nε Bukureεt.

KORÇE
Ctypur nε' ctypεckronen „Korça“ Mihal S. Xoxe
1912.

RABOJ I NDIHMETARVET.

KORÇE.	Gr. p.
Thanas Visso Mborja	2.—
Guri Perike Kreçpani	2.—
Ph. B. Qennedy	2.—
Mersin Arapi	2.—
Sotir Th. Treska	2.—
Qemal sanjollasi Koloqe	2.—
Thodoraq Gaqi Kotta	2.—
Dimitri V. Robo	2.—
Mitke Eftim Dionica	2.—
Abdi Mustafa bej	2.—
A. Piro Korça	2.—
Kristo Karbunara Vlore	2.—
Thoma Capo Berat	2.—

Nga Malet e Qiperise — Leskoviq.

Mbledur me perpjekjen e te ndyerit Spiro Belkameni ne Kryengritje.

Teki bej Rusi	4.—
Tefik bej Avukati	4.—
Petrev bej Seit Pasa	6.—
Mehmet bej Qani bej	10.—
Xemal bej Glina	2.—
Qemal bej Xomo	10.—
Rahmi bej Rusi	3.—
Beqir Sami bej Rusi	2.—

Nga Malet e Qiperise — Erseke.

Hysen Male Starja	2.—
Seit bej Starja	4.—
Riza bej Gostivicti	2.—
Jaup bej Starja	2.—

LIBRËCITJA „KORÇA“

ILIADË
E
OMIRIT

KËNGË E PARË

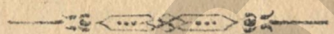

KËYERË PREJ:
Naim Be Fraçerit

Çtypur heren e parë prej çoçerisë “DITURIA„
më 1896 në BUKURËÇT.

KORÇË
Çtypur në çtypëçkrojen „Korça“
1912.

BKSH

BKSH

PARËNJE.

Omiri quhet' i at' i vjergese, se vertet egte m'i par' i giđ vjegetoreve, qe dihene.

Θone se me pare nga Omiri ne Grekerit te vjetere ka qen' Isioði.

Isioði ka ekruare besen' e vjetere te Grekeret, q'e muare Pelasgjite, te cilete jane prindrit' e Eqipetarevet.

Isioði đote qye lintne Perendit' e euma, qe besonine njerezia qemoti, đe si ube gidesija. Po Isioði s'e fitoj dot emerine, qe fitoj Omiri.

Per grekerit' e vjetere qe Omiri at' i vjergese, pa kombet' e tjere kieine me pare nga Omiri vjergetore. Ne guhet te Hindaset e te Kinaset ka vjerga me te vjetera nga te Omirit, te cilate sot jane kedyere ner guherat t'Evropese.

Omiri ka ekruare dy vjerga te gata, nga ato njera tregon luften' e Troese, e đuhete Iliađe, se qytet' i Troese qu-

hej ðe Ilo, pa m'at' emer' i ðane Iliaðe vjerges' se saj.

Qytet' i Troese ka qene qemoti afre Kalipojese, q'egte sot ne Dardanelate. Mbret' i saj ne kohet te luftese ka qene Priami.

I bir' i Priamit Pari rrembeu Elenen' e bukure, te goqen' e Menelajt, q'ig mbret ne Miqinate. Mi kete nparje umbloðe giðe trimate e i vane Troese.

I par' i tyre ig Agammenua, i cili qe mbret' i Laqeðemonise ðe velaj i Menelajt.

Po me trim e m'i zoti igte Aqilehti, i cili igte ne nga giðe mbreteret e Gqiperise, e cila ahere ig gum' e maðe.

Sindekur ðote ðe Feliks Zylieni, qe egte ne nga gkronesit e mbeðen ðe gum' i drejte:

„Gqiperija ka qene giðene vend' i trimerise; Omiri atje get Aqilehtine, Grekerija Aleksandrin' e mað, papa Evjenua i katerte Skender-Bene". Nga mbreterete, q'igine, rreð e rrotulae, ca i vane Agamemnose ndihmes, ðe ca i vane Priamit. N'ugterit te Priamit ig

i par' e me trim nga te tjerete Ektori, i bir' i Priamit.

Θone se kur lindi Pari ɕtjesete ðane qe dote jete ngaj' e prigjes se mbreterise, p'andaj Priami posa lindi e dergoj ner male ðe urrit me barinte ne bagetit e nder pyje; po ube ηe trim i mire e ηe burr' i bukure ðe i dagur' i Perendive.

Ngajen' e luftes' e ðone kɕu:

Hyji, q'ig m'i mað' i gidε Perendive ðe i at' i atyre eðe i tere ηerezise, e i bir' i motit, kig ftuare gidε Perendite per dreke, po s'kig grigure vetem Ylyvere, q'ig Perendi e zemerimit. Tek defrenine Perendite, Ylyveri erði ðe hoði ne mest te tyre ηe moλe t'arte, qe ðuhete moλ' e zihjes-, ðe ða: Le t'a marre m'e bukur' e gidε Perendive.

Ahere ungrine Ira, e cila ig e ɕoq' e Hyjit, Aferdita, q'ig Perendi e bukurise, ðe Aðinaja, e cila ete Perendi e mendjese, eðe si-cila e doj moλen' e arte per vethe.

Hyji, per me mos prigure, defrimne u ða moλene te tri Perendive ðe i der-

goj te Pari, q'iɛ bariu i bagetise, per te ndare zihjene.

Pari e mori moλɛne ðe po mejtohej.

Ira i ða: ne m'a ðenç mua, dote t'ap ɛume ge.

Aðinaja i ða: epma mua, te t'ap gið' urtesine.

Aferdita i ða: une dote t'ap me te bukeren' e giðe grave.

Parit i pelqeu fjal' e Aferditese, ðe ja ða asaj moλene.

Pa aferdita i ra perpara ð'e epu te Meneλaj, bindi Elen' e bukure, q'iɛ me bukur' e giðe grave, eðe u ndihu, pa aɛtu e rembeu Pari Elenene ðe iku.

Duke kenduare Omire, mesojme si rronine njerezija qemoti e qyɛ besonine.

Ne ato kohe besonine ɛume Perendi, m'i maði iɛ Hyji, i cili iete i bir' i Motit; kiɛ perzene t'ane e mbreteronte vete.

Hyji kiɛ ɛume gra, Perendit' iene ça meɛkuj ca femra.

Moti iɛ i bir' i qieλit ðe i ðeut, kiɛ motere ðe grua Rene, Moti i hante

gjâe ç' pjàte Reja, vetem tre djem ajo i gpetoj soje: Hyjne, q' ig Perendi e âeut, Posiâone, q' ig i detit, âe Pàutone, q' ig te i vdekuret.

Hyji kig mare gume gra e kig bere me sicilene gume femije.

Po keto te gjâa ka gene te pgehte: fjala vjen: Hyji igte fuqija, ig baskuare me urtesine, e kig bere Paqene âe Drejtesine etj. etj.

Apoλoni ig dieλi, Θeta ig deti, Ifestua, q'ig mjester' i hekuravet âe i gtepivet etj., ig mali, qe dil soje zjar.

Apoλoni ig âe i par' i Musavet, te cilate igine nente, e sicila ig mburrones' e ne pune a mesonese.

Omiri nis Iliaâene duke âene o Muse, o vage; i âerret Kalopese, do-me-âene Fjale-bukurese, t'i ndihne, se ajo egte Mesonese e vjerges se nparjevet.

Kig eâe neres q'igine gysme-perendi e gysme-neri, si Irakliu, Iasoni, Θiseu etj. Aqilehti ig i bir' i Pileut âe i Θetese, do-me-âene ig gysme-perendi, si âe Enia, q' i. ne nga gjâe mbretrete, te cilete, i ndihne Priamit,

kiɛ meme Djanene do-me-ðene, Hanene henene q'iɛ Perendi e gahut.

Iroðoti ðote se besene grekerit' e vjetere e muarre nga Pelasgete, te cilete jane si ðame Gqipetaret' e vjetere ðe fjalet' e besese e te Perendivet i kane rrenete ne puhete gqip, si Θeta, deti; Afroðiti, afердita, se Afердita iɛ Yλ' i menpezit; Djana, Hâne gegeniet.

Grekerit' e vjetere ne kohet t' Omirit s'quheɛine as greke, as Eline po D'anjin, Ahajin etj.

Grekerit' e vjetere nuk' iɛine nga far' e Pelaspinet, po iɛine si ðote Θuqiðiði te mbleðure nga Finiku, nga Egypta etj.

Falmajeri ðote se ðe grekerit' e sotme s'jane nga far' e grekeret te vjetere, se far' e atyre ɛete ɛuare, po jane nga Slavere, nga Vleh etj.

Kesi fare beseɛ kiɛine qemoti ðe Gqipetaret' e vjeter' eðe Latinet' e Kombet' e tjere.

Po Perendit' e tyre ðe besa e perraλate jane aqe te ɛuma e aqe te pata, sa ðua se jane pa funt.

Per Perendite kisine faletore, q' i serbenine, ðe faletore q'u falesine ner to e u lutesine, u benin statete pej guri, u ðerrnine berra, nga noɲe here ðe ɲeres!

M'i mað i kaniskut qe ðerej is ɲe qint qes.

Ne faletoret is ɲe vent i zbuluare, q'atje i piqnine miserate, po veç cikma ðe era u vij Perendive, pa miet' e hanine vete.

Kur hynin' e falesine ne faletoret, lahesin' e ndrohesine.

Stjesete kisine miqesi me Perendite, q'u mesonine giðe punete, qe dote ngarine; sindekur soheme Kaλhene ne Iliaðet.

Iliaða tregon, si ðame, luften' e Troese; a, si ðone ca, lufterat e bera ne mest te Peλasgiɲet, se gið ata kombe isine nga Peλasgiɲte; a, si ðone te tjere, lufterat e Asise me Evropene; se Asija ka qene ne lufte me Evropene nga here.

Tri her' e kane spetuare nga Asija Evropene Sqipetarete:

Aqilehti mundi Troasite, Aleksandr i maã Persanete, Skeder-Beu Tyrqite.

E dyta vjerë' e Omirit ëete Oãiseja, e cila rrefen brengen' e Oãiseut, te mbretit Idaqit, me te kãyere nga Troa ne memeãet te ti.

Omiri Oãisene e keλet ãe ne ate jete e na rrefen ç'pa e ç'ẽet atje.

Te moçmite besonine ãe jetene tjatere; ẽpirti vij se pari ne sketerret, mundohej atje pas mekatese, qe kiẽ bere ne kete jete, pastaj dil ne parrajse e cila iẽ ẽiãe ëeee te lulezuare.

Kur doj ẽpirti te vij serẽ ne kete jete pij ujet' e ηe lumi, q'i ãoẽine Laãit ãe laãitte e haronte ẽiãe te ẽkuarate, e zij raãe te re.

Nderon pake Oãisja nga Iliaãa, p'andaj kane ãene, se vjerëetor' i Oãisjese ëete tjatre e Iliaães' ëete tjatre; po te tjere ãone, qe Iliaãen' Omiri e ka bere ne djaleri e Oãisjene ne pleqeri, e nga versa ka ηpare ndryẽimi.

Θone se Omiri rronte ηe mije vjet perpara Kriẽtit, ãe luft' e Troese qe bere dy qint vjet perpara Omirit.

Ne kohet t' Omirit nuku kiɛ ekroɳa guha Greqiete, pastaj i pru Kaðmua ekroɳate nga Finiku, po Omiri ne pleqeri iɛ i verbere ðe eendinte dere-medere, duke kenduare vjergat' e Iliaðes' e t' Oðisjese; p'andaj ɳerezija i dinine se jaetesmi, e Likurgua mbret' i Spartese, i mbloði me pasdaj.

Eðe memeðeu i Omirit nuke dihete mire, po ðone me tepere, se iɛ nga Smirna.

Pete ðene ðe eume here q'Omiri s' ka qen' i vertete, po keto kenge iɛine ne per gojet te ɳerezise e pastaj i mbloðe, eðe ɳpize ɳe vjergetor ð' e quajtne Omir.

Nga ata, qe s'kane besuare qenjen e Omirit, ca kane ðene qe Iliaða ðe Oðisea u bene pas Aleksandrit te mað ne qytett t' Aleksandrese: umbloðe eume te diture e i bene ðe ɳpize ɳe Omir te pa qene.

Ata qe besojne qenjen' e Omirit ðone q' Aleksandr' i mað Iliaðen' e dij te tere se jaetemi.

Eðe qytet' i Troes' e luft' e saj

ca kohe me pare zihegine si te ngizura, po me pasdaj q'e rremjhne ate vent âe gene âemelet' eqytetit âe gume plaçka brenda ne âet te luftese, u kupetua, se qyteti ka qene âe lufta ka ngare vertet. Kejo pun' ube ne degmim' e forte per ata qe dyemonine.

Agtu âe Omiri ngan te kete qene vjergetor' i vertete i Iliaâese âe i Oâisjese.

Iliaâa, si âe Oâisja, ndahete me njezet e katre cope pas gkronavet grequete, âe ç'do cope ka emrin' e ne gkrone.

Keto vjerga kane veteme mase, pa rrjegte nuku kane, se qemoti s'dihej faie rrjegta, eâe sot gume vjergetore t'Evropese gkruajne vetem ne mas e pa rrjegte.

Oone se rrjegten' e kane çpikure Arabete.

Eâe ne kete cope, q'e kâyene gqip. e beme me mas' e pa rrjegte per me mos merguare nga rren' e saj

Pas Omirit kan' arâure n'Elaâe

vjergetore gume, si Pindari, Evripidi Sofokliu etj.

Pas Grekeret jane qyteteruare Romanete, vjergetor' i par' i Romanevet eshte Virgili, i cili duhete Omir' i dyte, qe ka shkruare Eniadene, duke vature pas gurmevet t' Omirit.

Pas Virgilit eshte Horasi, Petrarku etj.

Si uperhap krigterimi, i humpne beset' e vjetera, n' Itali doli vjergetor' i pari Danti, qe ka shkruare Parrajsen' e sketeren; pas ati eshte Tasi, qe shkroj luftat' e Ierusalimit.

Keta vane mi gurmet t' Omirit e te Virgilit, po bes' e re s'kishte gijen e besavet te vjetera ne vjerget.

Pas ketyre eshte vjergetor' i Ingilterese Miltoni, i cili ka shkruare Parrajsen' e humbure.

Pas ketyre vine vjergetoret' e gume te gjid Evopese. Ne mest te ketyre ngan te mbajne kryene per jete Lamartini.

Arabete kane mare gume gerra te diturise nga Elinete, pane vjergete

mbajtnë menyrën' e tyre veçan.

Janë gjumë vjergetor' Arabë, po më të mirë janë vjergetoret' e Persisë, dë m'i mir' e m'i madh' i tyre është Firdevsiu, i cili ka bërë Gahnamenë, që rrefen ngarjet' e mreterivet të Persisë fort bukur, dë duhetë I urt' i vjergetorevet.

Firdevsiu është goku i Omirit dë i Virgilit.

Pas Firdevsiut vinë Enveriu, Nizamiu, Sadiu, Attari, Ẋamiu, Hafiz' i Girazit etj. etj.

Po s'e ka arritur as një Firdevsinë.

Më nga giithë vjergetoret' e Persisë ka dënë:

Tre vjergetorë kanë xbriturë nga Perëndija, Firdevsiu, Enveriu edhe Sadiu.

Vjergetoret e tyrqet kanë vaturë pas menyrës' e gurmevet të vjergetorevet' të Persisë.

Në mest të këtyre, vendinë më të të lartë e ka zënë Fuzuliu, i cili quhetë Mret' i vjergetorevet.

Pas ati vinë Bakiu, Nabiu etj. etj.

Sindekur me ç'do pune ka ndrygime ne mest te lindjes' e te perendimit, agtu âe ne menyret te vjergavet.

Vjerg' e Asise ka bukuri te maâe gije te gume, rrjegte te mire, mase te pelqyere, fjale te xgeâure e lodra te ndrygme.

Po vjerg' e Evropese ka mejtim me te larte; eni te giâe kane vjefte me vethe.

Nga ç'do fare vjerge, qe ka n'Evrope, ka âe n'Asi, veç kenget' e âeatrose nuku jane se âeatro s'ka pasure myslimanerija.

Ne mest te vjergetorevet te Gqiperise ka zene kryene Hasan i Zyk-Kamberit; pas ati jane: Nezimi, Hixretiu etj. etj.

Po te giâe kane bere faj, qe s'falete, e te mete, qe s'ndjehete kurre. Kane perzjere guhen' e bukure gqip

me fjalë të huaja! Ruha jonë duhete ëkruarë fjëstë ëqip, se fjalët e huaja e ëemetojnë ëumë.

Pët' e përë puha jonë ë'ë bukurë ëumë, ka fjalë fort të mira për të vënë në vënt të fjalëvet të huaja.

BKSH

ILIADË E OMIRIT.

KËNG' E PARË.

O vasë! kendo menine
E Aqileht Kordetarit,
Që ne sume të keqija
Ahajinț' i stû e skreta,
Bë sume spirtra trime
I dergoj ne ate jete
Të burravet, eðe trupat
Ngrenje uâ beri qenet,
Eðe giðë spesërisë.
Umbarua ðenj' e Hyjit
Kur u ndane duke zihur
Së pari ne mest të tyre
Agamemnua, mbret'i ndjerë
Ë' Aqileht' i Zoteruar.
Kush i vû vaλë të zihen
Ngaha giðë Perendite?
Djal' i Ditos' e i Hyjit,
Apoλon siget' ergendi.
Se jû zemerua mbretit,
Pa dergoj smundjen' e keqe
N'ushterit' e bota vdiste,

Sepse i pat ɕare mbreti
Hrisnɛ, faletor' e tija,
Kur erâi pɛr tɛ ɕpetuar
Vaɕɛzɛn' e ti tɛ daɕur
Nd' anijat tɛ Ahajiɳet,
Kiɕte sjeλɛ âe kanisqe
Ɔumɛ âe mbante nɛr duar
Mi ɕkop tɛ ti tɛ floriɳtɛ
Kuroren' e Apoλonit
Qɛ heâ ɕipeta sɛ largu.
Pa ulut ɡiâ' Ahajiɳet,
E djemet t' Atreut mɛ ɕumɛ,
Q' iɕinɛ bariɳet' e tyre.
„Djemt' e Atreut! e ju ɡiâɛ
Ahajiɳ! o pulpɛ-mirɛ!
Juve âençin Perɛnaitɛ,
Qɛ rrinɛ nɛ malt t' Olimbit,
E marçi qytetn' e Troɛs,
Eâe tɛ kâehi ɕɛndoɕɛ!
Бe mua vaɕɛn' e daɕur
M' epni e merni kanisqet,
Nderoni tɛ bii' e Hyjit,
Apoλon ɕipetɛtarɛ."
Γjâɛ Ahajiɳtɛ deɕnɛ
T'a nderonin faletorɛ,
E tɛ marrɛnɛ kanisqet;

Q' iɢinɛ tɛ mira ɢumɛ;
Pɛrveç mbretit, Agamemnos
S' i erđ mir' eđ' e pɛrzuri
Duke ɢar' e duke đɛnɛ
ɢumɛ fjalɛ tɛ kɛqija.
„Plak! i đa, mos tɛ ɢoh prapɛ!
Nɛ Anijat t' Ahajiɳɛt,
A tani, duke mɛnuar!
Apo sɛriɢ duke kđyer!
Se pasdaj s' tɛ bɛjnɛ punɛ
As stapi yt i floriɳtɛ,
As kurɵr' e Apoλonit!
Atɛ nuk' e lɛɢoɳ unɛ
Pa plakur lark mɛmeđeut
Nɛ Argo, mɛ ɢtɛpit time,
Duke ndrɛjtur mua ɢtatnɛ,
E duke bɛrɛ pɛlhurɛ;
Po hiqu 'tutje đe ikɛ,
Mos mɛ zɛmɛro mɛ ɢumɛ!
Nɛ kɛ dɛɢirɛ tɛ kđehɛɢ
Mɛ ɢtɛpi ɢɛndoɢ' e mirɛ."
Kɢu i đa, pa u tremp plaku
E' e dɛɢoj fjalɛn' e mbretit,
Papo iku duke marɛ
Anɛnɛ ɢterpɛ mɛ rɛrɛ
Tɛ detit plot fiɢɛλimɛ.

Pa pastaj si u mergua,
Ju lut e gum' i ða plaku
Apolonit, qe e poli
Lito leg-bukura vete.
„Depome! ô hark-erpentte!
Zot' i Hrises e i Qilit!
Q'egte qytet i uruar,
Mbret i forte i Teneðit!
Ndihmes i Sminðes se bukur!
Ne te ngreha nonje here
Faletore bukuroge,
A ne te kam djegur kofge
Te majme demag e ðive,
Mbarome kete degire.
Let' i paguajne lotte,
Qe derð une D'anainte
Me gipetazet' e tua. . . "
Keu i ða e ju lut Hrisi,
Pa e depoj Apoloni,
Eðe xbriti nga Olimbi
Me zemere t' iðenuar;
Tek ikente, po kereisnin
Gipetar, q'i kig ner supe!
Erði pogte posi nata,
Ndenj merguar' ugterise,
Pastaj hoði nje gipete!

Vinte vrɛngɛλim' e keqe
E ɕipetɛs sɛ floriɳtɛ!
Muɕkat goditi sɛ pari,
Eđe qentɛ vraparakɛ,
Pastaj nisi e goditte
Me ɕipetazɛt' e hoλa
Uɕtɛtarɛtɛ pa zjaret
E tɛ vdekuret tɛ dɛndur
Dipɛɕin e tɛ pa prerɛ.
Nɛntɛ ditt n'uɕtɛrit vinin
Ɔipetat e ati Zoti,
Tɛ đetɛnɛ Aqilehti
Ɔoket i mblođi nɛ mbleđɛ,
Se ja dɛrgoj nɛr mɛnt Ira,
Pɛrɛndɛɕa λɛrɛ-barđɛ,
Q'i vij keq pɛr D'anaiɳtɛ,
Se i ɕihte qɛ po vdisnin.
Si u mblođ' ata tɛ tɛrɛ,
E zuri sicili vɛndin,
Pa u grit nɛ mest tɛ tyre
Ɓe đa Aqilelht' i çpejtɛ,
„O i bir' i Atreut!
Mɛ ngan tani se kot erđmɛ,
E do tɛ kđehemi prapɛ,
Nɛ ɕpɛtofɕim dot nga vdekja,
Se smundja đe lufta baɕkɛja.

Po i ϭuajn' Ahainte!
Po pa jake te kerkojme,
Ctjes a faletore te pejme,
A no η'enderre-rrefenes,
(Se ð'endera vjen nga Hyji),
Te pyesim te na ðote,
Perse vaλe Apoλoni
Pϭte zemeruar kaqe?
Mpϭon se do ne qint qe vaλe,
A per none tjater fole?
A mos do te mare cikme,
Pej ðenϭ, a pej ðiϭ te majme,
Aϭtu pastaj t'a mergone
Pej neϭ smundjen' e keqe".
Keu ða ðe ndeη Aqilehti,
Pa u ngrit ne mest te tyre
Kaλha i bir' i Θestorit,
Q'iϭ m'i mir' i piðe ϭtjeset,
Pa dij ç'jan' e ç'kane qene,
Eðe piðe ç'dote behen,
Papo i pruri ne Troe
Koritat' e Ahajinet
Me ϭtjeserit, qe i fali
Apoλoni drite-ðenes.
Ky per te miret te tyre
Zu fjalene duke ðene:

„Aqileht! miku i Hyjit!
M' urdheron, te rrefen une
Zemerimn' e Apolonit,
Te mbretit qipete-hedhes,
Dot'a dem, po epme fjalen,
Ti vete dhe perperohu,
Qe me ke per te mburruar
Be me duar dhe me fjale,
Se me ngan kam per te pqikur
Me burre, qe mi Arjinte
Ka fuqi te madh' e qidhe
Ahajinte e dhqojne;
Se ne mbret kur zemeronet
Me njeri, q'egte m'i poete,
Te dhemi dhe n'e puqofte
Ate dite zemerimne,
Munt t'a mbane ne kraheruar
Edhe me pastaj t'a nxjerre;
Ti tani mejtohu mire,
A munt te me qpetoq soje".
Pa keti duke perqigur
Aqilehti kembe-çpejte:
„Ohuaj, i dha, me sy hapur
Ç'do qe di te Perendive,
Se nuke, per Apolone,
Per te daqurin' e Hyjit,

Qɛ ti, kaλhɛ, duke falur
Ati, u rrɛfen tɛ ðɛnat
Ahajiɳet, ɳeri kurrɛ,
Sa jam gaλ e ɢok nɛ jetɛ
Unɛ nga giðˈ Ahajiɳtɛ
S'tɛ nget dot ty ndɛr korita,
Бe Agamemnua nɛ qoftɛ,
Qɛ hiqet m'i mað nga giðɛ".
Kɢu i ða, p'ahere mori
Trimɛri ɢtjesi, qɛ s'kiɢte
Ɑok nɛ jetɛ, eðe ðotɛ:
„S'mpɢon e nuk u zɛmɛrua
Pɛr ɳɛ qint qe a pɛr tjatrɛ,
Po pɛr faletor' e tija,
Q' Agamemnua ja ka ɢarɛ,
As vaɢɛnɛ s' ja leɢojti,
As kanisqetɛ s' ja mori,
Pandaj ða e dotɛ apɛ
Ɑipetɛtarri mundime,
Бe nukɛ do t'a dɛboɳɛ
Smundjenɛ nga D'anajiɳtɛ,
Pa ðɛnɛ vaɢɛn sy-zezɛ
T' et, q' e do ɢumɛ pa pagɛ,
E nɛ Hrisɛ pa dɛrguar
Иɛ falje pej ɳɛ qint-qeve.
Ahere mase e bindim,

Ðe mase mundim ta xbutim."
Kɛɕtu ða Kaλha ðe ndɛɳi,
Pa ungrit nɛ mest tɛ tyre
I biri trim i Atreut,
Agamemnua, mbret' i ndjerɛ,
Iɕte iðɛnuar ɕum',
E zɛmɛrn'e kiɕ tɛ zezɛ,
Ðe mbuɕur me zɛmɛrime,
Eðe syt' e ti si zjari
Po lɛɕoninɛ ɕkɛndija,
Ɔikoj Kaλhɛnɛ sɛ pari
Me sy t'ɛgɛr duke ðɛnɛ:
„Ɔtjes i tɛ ligavet! kûrrɛ
S'mɛ ðe ɳɛ fjalɛ tɛ mirɛ,
Po ke giðɛɳɛ dɛɕirɛ
Pɛr tɛ ðɛnɛ tɛ kɛqija!
As fjalɛ ðe ɕɛr mɛ sonte
As punɛ bɛrɛ tɛ mirɛ,
Pa ðe tani ɕtij'e ðua
Pɛrpara giðɛ Ahajiɳet
Si nuk i prita ðuratat
E vaɕɛs sɛ Hrisit unɛ,
Nga ajo qɛ kam dɛɕirɛ
Tɛ ndoðet nɛ ɕtɛpit t'ime,
Andaj na ða tɛ kɛqija
Ɔigetɛ-héðɛsi neve!

Vertet ðe nga Klitemnistra
Qε e kam grua, mε ϭume,
E dua, se po m'e poϭtε
Seϭt' as nga mendj'as nga ϭtati
Si eðe nga bukurija,
Sindεkur eðe nga punet.
Po me giðε kεtε prapε
Dot' a ap n'εϭtε nevojε,
Tε ϭendoϭet' unε dua,
Jo humbjen' e uϭterisε,
Po bεni gati per mua
Çpejt ηε ðurate tε vjyer,
Qε nga giđ' Arjiηte vetem
Unε tε mos mbes pa Pjesε,
Se s' εϭt' e uðεs, e ϭihni,
Plaçka ime vete getkε."
Kϭu ða, pa kðehet, i ðotε
Aqileht' i Zoteruar:
„I bir' i Atreut m' emrε!
Qε je mε makut nga giðε,
Qyϭ Ahajiη ϭpirt mbεðente
Tε t' apεnε plaçkε valε?
Nuk' e dimε, qε tε kemi
Γεkundi plaçkε tε pϭehur,
Sa muarmε nga qytetet,
Ja perndamε uϭterisε,

Eðe po e uðes s' eete,
Qe te perbliðene prape;
Po ti kete Perendise
Dergoja, pa Ahajinte
Dote t' apene me sume
Ne na ðente no ne here
Hyji, te stjem ne dore
Qytetin e Troes se forte."
Ksu ða, pastaj Agamemnua
I perpiset duke ðene:
„Aqileht! qe ke fytyre
Perendij' e je i mire,
Mos ki te tiλe deeire,
Se s' me genen dot ti mua
S'me skon e s'me bint dot kurre,
Apo do ti te kes pjese,
Une te mbes duar-ðate,
Pa me strengon per te ðene?
Ne qofte qe Ahajinte
Spirt-mbeðen te m' apin mua
Plaçke, qe te me pelqene,
Be t'a vlene ate, mire,
Ne mos, dote vete vete,
Te mar t'enden' a te Ees,
A pjesen e Oðisese,
T'a bije, ðe ati, mase,

Qɛ t'i vete, dot' i viŋɛ
Rɛndɛ po pɛr kɛtɛ punɛ
Do tɛ mejtohemi prapɛ.
Tani ja-kɛ-ni tɛ xbresɛm,
Nɛ dett ŋ'anije tɛ zezɛ
E brɛnda nɛ tɛ, tɛ vɛmɛ
Lopatɛ-heqɛs tɛ xgeður,
Ðe ŋɛ qint qe tɛ bekuar,
Pa ðe tɛ bijɛn' e Hrisit,
Vaɛɛzɛnɛ ɓukoroɛe.
I parɛ nɛr tâ tɛ jetɛ
Nɛ burɛ me mɛnt i mirɛ:
"Ea, a Iðomeneu,
Apo vetɛ Oðiseja,
A ti, i bir' i Pileut,
Mɛ trimi ŋga giðe burat,
Qɛ tɛ sjeλɛ nɛ mɛɛirɛ
Apoλonɛ drite-ðenɛs."
Kɛu ða, p'atɛ Aqilehti
Me vɛɛtime tɛ tmeruar
E ɛikojti duke ðenɛ:
„O i veɛuri nɛ turpe!
O makuti lakmoŋɛs!
Qyɛ no ŋɛ nga Ahajiŋtɛ
Me dɛɛirɛ fjalen tende
T'a deɡoŋ' e tɛ mar' uðɛ,

A tɛ lɛftoŋɛ me trima?
Unɛ kɛtu nuku arçɛ
Me Troasit korâɛtarɛ
Tɛ lɛftoŋ, se faj s'mɛ kanɛ,
As lopɛtɛ mɛ dɛbuan,
As kuajtɛ gër sot kurrɛ,
As nɛ bimɛrat tɛ Fâisɛ
Pɛλore âɛ burra-maðɛ
No ŋɛ dɛm s'mɛ kanɛ bɛrɛ;
Se ka male hije ɕumɛ
Nɛ mest e dete plot valɛ.
Po ty, makut! pas tɛ ramɛ,
Erâmɛ pɛr tɛ miren tende,
O sy-qen! qɛ tɛ fitojmɛ
Nderr' e Menɛλajt âɛ tendin
Erâm' e ti pɛr kɛtɛ punɛ
As pɛrpiqɛɕ, as mejtohɛɕ;
Veç asaj, mɛ tremp âɛ mua,
Θua tɛ març pjesɛn t'ime,
Qɛ pɛr tɛ kam vuar ɕumɛ,
E m'a âanɛ Ahajiŋtɛ!
Unɛ me ty baraj kurrɛ
Plaçkɛ s'mar, kurdo qɛ vɛnɛ
Qytet tɛ pasur nɛ dorɛ
Tɛ Troaset D'anajiŋtɛ;
Po mɛ tɛ ɕumɛn' e luftɛs

Duart' e mija e bejne,
Kur vjen rada per te ndare,
Merr ti me teper pjese,
Une kdehem ner anijat
Me pake, po i gezuar,
Si lodem duke leftuar.
Po tani nisem per Fdie,
Se eete eume me mire
Ne memedet te vete
Me anijat krye-kdyer,
Se po s'munt te turperohem,
E te rri te te mbled plaçke
Ty te eum' e ge te made".
Keu da pa ju pergiq mbreti
I trimavet dyke dene:
Vertet ike, kur t'a k'enda,
Be une nuke te lutem,
Te mbeteg ketu per mua,
Se une kam de te tjere,
Qe mundin te me nderojne,
Pa le Hyjne mendje-eume;
Me je me armik nga gide,
Mbreteret, q i xgodi Hyji,
Se gidenje te pelqejne
Zenja, lufta, vrasja, presja;
Ede ne ke fuqi eume,

T'a ða ηε nga Perendite.
Hiq nε mεmεðet me εoket
Бe me anijat e t'ua,
T'u mbreteronç mir mi ðet,
Se per ty unε s'mejtohem,
Бe n'uzemerofε me mua,
Unε s'dua tε di fare.
Po pa depo kete fjale:
„Kur m'a kerkon Apoλoni,
Q'ep drite, vaεεn' e Hrisit,
Ate me lundrat e mija
Do t'a dergoη ðe me εoket,
Бe unε dote viη vete,
E tε marr nε tendet tende
Vrisiiðen-bukuroεe,
Qε t'a kupetoε ðe vete,
Se jam m' i maδ nga ti unε,
Tε trembete ðe sicili,
Tε mos flasε ηε me mua,
ε nε ηε tε mos kuxoηε,
Tε mε benet εok nε jete."
Keu ða, pa ðe Aqilehti
U zemerua, e zemra
Jù nda e ju bε dy copε,
Nε krahrort tε legetorne:
A tε heqηε perηehere

Opaten' e prehte nga miλi,
Te tjerete t' i perndane,
Agamemnone t' a vrase,
A te muntne zemerimne,
Eδe vethene t' a mbane.
Tek kie ne ment e ne zemer
Keto degira te tiλa,
Eδe po hiqte nga miλi
Korδen' e rende, kur erδi
Nga qiejte Aδinaja,
Q' e kiete derguar' Ira,
Perendesa λere-barδe,
Se i doj me piδe zemre
Te dy, δe pa çquar fare
Per t'a piδene perpiqej,
I ndeni pas Aqilehtit,
E' e zu nga leerat' e verδa
Duke tfaqur' ati vetem,
Pa tjatre neri s'e eihte;
Oum' uçudit Aqilehti,
Ee duke kδyere prape,
Nga veetimi temerr eume
Isaj Aδinan' e nohu;
Pa i δa, ze duke nxjerre,
Keto fjale fluturake:
„Perse erδe ketu prape,

O e bij' e Hyjit! vaλe?
Apo erđe per te pare
Qarjen' e te birt t' Atreut?
Dua te te đem ne fjale,
E cila dote mbarohet:
Me rgan se me kete garje
Çpejt dot' i pritete jeta."
Kegtu đa, e m'anet tjatre
I đa Ađina sy-barđa:
„Une nga qieλi arçe,
Te te pueoη zemerimne,
Ne bindeg; me dergoj Ira,
Perendega λere barđe;
Se u do me giđe zemre,
E ne per te dy perpiqet,
Po jak' e zihjene lere,
Korđen mos e nxir nga miλi;
Vetem me fjale te renda
Θuaj ç'egte per te bere,
Se dote te đem ne fjale,
Q'ajo egte per te mbaruar.
Ty dote t'apin ne dite
Γe te vjyer' e te gume,
Tri pjese per kete fjale;
Po mbahu đe bindu meje."
Keu i đa, pasdaj u kđye

Aqilehti kembe-çpejte,
E i ða prap' Aðinase:
„Dote depoɳ fjalen t'uaj,
O Perendeca sy-barðe!
Ndonese jam zemeruar
Cume, se kcu ecte me mire,
Ajy qe u depon fjalen,
E vete pas Perendivet,
Be ato at'e depojne."
Kcu ða, ðe doren' e rende
Mi korðet t'erpentt' e mbajti,
E ne miλt' e ctyti prape,
Pas fjales se Aðinase;
Ajo kic vatur ner qiej,
Tek pet giðe Perendite.
Aqilehti zû t'i fliste
Me fjale te renda cume
Te birt t'Atreut Agamemnos,
Ne zemerim te mað' icte:
„Dejmarak! qe ke sy-qeni,
Θa, e zemere pej dreri,
Ti kûrre nuku kuxove,
Te dalç me arme ne lufte,
E te veç me coket backe,
As ne uce me te paret
T'Ahajiɳet nuke vajte,

Se kjo te duket myxyre.
Po per ty eete me mire,
Te rrie n'ueterit te maðe
T'Ahajinet, eðe pjesen
T'u grabitç giðe atyre,
Qe munt te te kðejne fjale,
Ti je mbret nerezi-hames,
E mbreteron mbi te liqte,
Pa ndryee ô Agamemno!
Ky dote qe dem' i fundit!
Po dote te ðem ne fjale,
Ee be dote ben te maðe:
Per kete stap! qe me kurre
Nuku nxjer dot flet' e dega,
As munt qe te mbine prape,
Se fletete ðe levezgen
Ja ka krasiture rama;
Tani e mbajne ne dore
Ngaha djemt' e Ahajinet
Ata, q'u vune nga hyji
Γykates me te vertetet.
Kjo, po be e maðe teet' a!
Pa ðe giðe Ahajinte
Pa te ndyeme no ne here
Aqilehtit dot' i kene
Nevoje te maðe eume,

Po ahere s'munt t'u ndihnε,
Ndonεse dotε helmohet,
Duke parε gumε syreg
Tε vrar' e mbε dê tε ndεrε
Nga Ektori trima-vrasεs;
Ti zεmrenε dot'a çqyeg
Nga helmi, qε nuk' i bεre
Fare nder mε trimit t'fortε
Nga tε giδε Ahajintε."
Kgu δa δe pεr δê e hoδi
Stapnε me flori tε gkruar,
E ndεn, δe mε anεt tjatrε
Agamemnua mεri mbante.
Nε mest tε tyre ahere
Ungrit Nestor fjalε-εmbli,
Fjalε-vεnεsi zε-bukur,
I Pilos q'i rriδ pej guhe
Zε m'i εmbelε nga mjalti;
Ky po rronte, e dy breza
Tε njerεzet fjalε δenes,
Qε ieinε ndoδur bagkε
Me tε nε Pilot tε pasur,
Tε tεrε kigine vdekur,
E tani po mbreteronte
Ajy pεrmi bres tε trete.
Ky pεr tε miret tε tyre

Nisi fjalen duke âenε.
„Opopo! ηε zî e maâe
Pε zε âen' e Ahajiηet,
Nε dεpofεin kεtε zihje,
Qε bεnetε nε mest tuaj,
Fort εume dotε gεzohen
Priami âe djemt' e tija.
Pa âe troasit tε giâε
Dotε prehenε, se juve
Kini emrε âe nε mbleâje,
Sindεkur eâe nε lufte,
Po mε dεponi, se jini
Tε dy mε tε riη nga unε,
Unε âe me mε tε mirε
Ngaha juve jam pεrzjerε,
E s'mε εpernderuanε kurrε.
Me tε drejte asiε burra,
S'paε' eâe s'kam pεr tε parε,
Si Piriâon' e Driandnε,
Q'iεinε tε dy tε parε,
Si Qenen' e si Ehsaâε,
Si Polifimnε, qε iεte
Ηε-pεr-ηε me Perendite,
Eâe si Θise-Ejiâε,
Qε u ηgante tε pavdiret.
Ata ieinε me trima

Nga giđe burrat' e đeut,
Iɛine burra te forte,
Eđe me burra leftonin,
Leftonin đe m' egersirat,
E i muntnine se giđaɛ.
Me ata jam ndoɓur'une,
Duke vature nga Piλua,
Se tejmi, nga vent' i large,
Se me kiɛine kerkuar,
Pa me ta baɛke leftoɲa
Ɓe une me anet t' ime,
Po me ata nga te sotmit
As ɲeri s' munt te leftoɲe,
Me giđ' ate fjalen t' ime
S'e hiđnine kurre poɛte,
Binduni đe ju, se bindja
Ɓɛte kurdo pun' e mire:
As ti, qe je ɛum' i urte,
Mos j'a merr vaɛene kurre,
Lerja sindekur j'a đane
Krejti djemt' e Ahajiɲet:
As ti, i bir' i Peleut,
Mos ki deɛire, te ziheɛ
Me mbrene, se po s'ka ngare
Te benet ɲe mbret kure,
Qe ka stapn' e i đa Hyji

Maðeri, ηε me tε tjerεt;
Ndonεse me trim nga giðε
Je, ðe ηε nga Perendite
Tε ka pjeλε, ajy εgtε
M' imað, se ka pasεs gume.
Pra ti, i bir' i Atreut,
Pugo merine, se une
Dot' i lutem Aqilehtit,
Qε εgtε fortes' e forte
Kundrejt luftesε sε keqe
Per tε bijt' tε Ahajiηet,
Ta lerε ð' ajy merine."
Kgu ða. Pa duke pergigur
I ða mbreti, Agamemnua:
„Plak! vertet keto tε giða
I ðe si duhεgin ðene,
Po ky ηeri rreh tε jete
M'i mað nga giðε tε tjerεt
Γiðε t' i kete nε dore,
E mbi tâ tε mbreterοηε,
Sicilit urðer t' i apε
Tε tiλε, qε, si me duket,
Иeri s' munt tε ja degοηε,
Pa n'e bene Perendite
E perjetεgme tε forte
I ðane ðe leje vaλε

Γiδε botεnε ta εaηε?“
Kεu δa mbreti, Agamemnua
P' Aqilehti kembε-çpejtε
E εikoj me biεt tε syrit,
Бe i δa i zemεruarε:
„Vεrtet aεtu, se i frikçim
Dotε quheεa, δ' i poεtε,
Kur tε dεpoηa ç'do urδεr,
E ç'do fjalε, qε tε δuaε.
Urδεretε nε tε tjerε
Epi, e mos m' i ep mua,
Se unε mε s' kam qελime
Tε tεpoη fjalεt' e tua.
Po dotε tε δem ηε fjalε,
Бe ti atε nε mεnt vεre:
Ta diε mirε, se me duar
Pεr vaεenε s' lεftoη unε,
As me ty, as me tε tjerε,
Se ju po ma kini δenε,
Eδe ju ma merni prapε,
Po ng' ato plaçkat' e tjera,
Qε kam nε lundrεt tε zezε,
E tε çpejtε, mε perδunε
S' ngrini dot pε e tε merni,
A nε mos, jak' e εih vetε,
Tε mesoε e tε ηohç mirε,

Qyɛ dotɛ dɛrðetɛ ɡaku
I zi yt mi uɛtɛt t' ime
Me rrɛmbim ɛ pɛr-ɳɛ-hɛrɛ.
Kɛɛtu i ða Agamemnos
Aqilehti kɛmbɛ-çpɛjtɛ.
Si uzunɛ kɛu mɛ fjalɛ,
E tɛ dy mɛ ɳɛ mɛnyrɛ,
Ungrinɛ ðɛ ɛ-ɳɛrhapnɛ
Mbleðɛnɛ, pa Aqilehti
Vatɛ nɛ tɛndat tɛ tija
E nɛ lundratɛ mɛ ɛoket,
Eðɛ mɛ Menitiaðɛ.
Agamɛmnoja çpejt hoqi
Nɛ dett ɳɛ lundrɛ tɛ lehtɛ,
E nɛ tɛ lopatɛ-hɛqɛs
Vuri plot ɳɛ-zɛt tɛ xɡeður,
Eðɛ ɳɛ qint qê tɛ bɛkuar
I dɛrgojti Pɛrɛndisɛ.
Vaɛɛn'ɛ bukur tɛ Hrisit
E ɛpû vet' ɛ-vû nɛ lundrɛt;
Oðiseu ubɛ i parɛ
I dɛrgimit pɛrmi ɡiðɛ.
Ata posa hipnɛ lundra
Uðɛn' ɛ ujɛime mori;
Agamemnua uɛtɛtarɛt
I vu, ðɛ ata ulanɛ,

E ne dett e hoðe ujet,
Ku i ðerre Apolonit
Bi eðe dema te majme
N' anet te detit, e cikma,
Duke pgjelle ne ty, ngrihej,
Be arrinte per ne qiell.
Ata pið me te tilla
Po merregin n' ugterese;
Agamemnua s' hiqte dore
Nga fjala, q'i kigte ðene
Aqilehtit kembe-cpejte
Duke zihur; pa Talðivit
I ða, eðe Evrivatit,
Q' i kig ðirresit, e tija,
Be gerbetore te çpejte.
„Hiqni u ða drejt ne tendet
T' Aqilehtit, e me mirni
Vagezene bukuroge,
Ma bini ketu per dore
Ne mos ua ðente vete
Une vete me me gume,
E ja mar, po kejo pune,
Dot'i duket me rende."
Kegtu ða ðe i dergojti,
Be po e kig zemerimne.
Pa ata me te perðune

Muarrε anεn' e detit,
Nε lundrat tε Mirmiđonet
Eđe ndaj tendavet erđε;
Afrε tendεs mbren' e gεnε,
E pranε lundrεs sε zezε,
Tek po rrij, e s'i erđ mirε
Kur i pa ata Aqilehti.
Ata, duke turpεruar
E duke trembur nga Mbreti,
Qendruanε, đe s kuxonin
Qε t' i đoginε gεsendi.
Ajy e kupεtoj vetε
Me mεnt tε ti đe u đotε:
„Mirε sε erđtε ô đirrεs!
O gεrbεtorεt' e Hyjit,
E tε giđε ηerεzisε,
Jakeni afεrε meje,
Se ju faj nukε mε kini,
E ka Agamemnua fajnε,
Q'u dεrgoj pεr Vrisiiđεn.
Pa ngreu Patrokλ' o fis-Hyji,
Epu vaεnε ta εpjenε,
Eđe kεta letε jenε
Dεgmimε-đenεs nε jetε
Bε pεrpara Perendivet
Si eđe ndaj ηerεzisε

E ndaj mbretit të pa-qenë,
Në ngafte, që të me kenë
Nevoje ðe no ηë herë
Të mergoη të keqen syreθ,
Se po vertet, pa të dyθmë
Ajy ηeri marëzinë
Ka zënë, e sinunt te nxjerrë
Nga ato, që kanë θkuar
Pasketaj ç'duhetë bërë,
Do-me-ðënë Ahajiηte
Si mundinë të lëftojnë
Pa frikë në uθteresë."
Këθtu ða, eðe Patrokλi
E dεpojti θokn' e daθur,
Ðe duke nxjerrë nga tenda
Vaθëzënë bukuroθe
Ua ða atyre, q'erðe.
Ata u kðyenë prapë,
Vaθa me pahir pas vate.
Me lot në sy Aqilehti
Nga θokëtë umergua,
E ndeη veç n'anët të detit,
Duke heður syt' e tija
Drejt nga peλgu i pa-anë,
Pa ngriti duart' e θumë
Ju lut mëmësë së daθur:

„Meme! I âa, ne me poλe
Jete-ekurtere, dobare
Te me kiθ âene nder Hyji,
Qe gemon sipre, po fare
Nder sme âa, se Agamemnua
Mbreti, i bir' i Atreut,
Me epernderoj e me mori
Pjesene, qe me kiθ rene."
Keu âa âe derâi lot eume,
Pa e degoj me ne here
E ema nga fund i detit,
Qe rrinte nie plakne tane,
Doλi mi det te kuλuar
Posi re, âe i nden prane
Tek qante â'e perkeâeli
Me dorete, duke âene:
„Ç'ke? biro! pse qan? ç'zî vaλe
T'erâ ne zemre? pa m'a âua,
E mos ma peih, qe t'a dime
Te dy baeke bir e meme.
Aqileht i çpejte s'emes
I âa duke peeretitur:
„I di faqeza ti vete,
Çduhete te t'i âem une.
Vane ne qytet te bukur
Te jetonit, mun ne Θive,

Pa e prigme eð' e prume
Plaçkene ketu te tere,
Pastaj Ahajinț' e ndane,
Per Agamemnone xgoðe,
Vagen' e bukur te Hrisit,
Po Hrisi me anet tjatre,
Faletor i Apolonit,
I Gigetetarit, erði
N' ugterit te Ahajinet,
Te merte vagen e pruri,
Gume te meða çperblime.
Nde dore mi stapt te arte
Kuroren' e Apolonit,
Te gigetetarit kigte,
Pa ulut gið' Ahajinet,
Me gume te dy te bijet
T' Atreut, q' igin te pare.
Ahajinț' e tjere gide
Ðan' ahere te nderojme
Faletor' eðe te marrim
Çperblime te vjefte gume,
Po kjo te birt te Atreut
S' i belqen pa e perzuri
Me te keq, e duke ðene
Fjale te iðure gume,
Be plaku i zemeruar

U kâye, e duke lutür,
E degojti Apolloni,
Se e doj gume, pa hoâi
N' Arjin gigete te keqe,
Be uetetarete vdisnin;
Gigetat nga te giâ' anet
Vinin n' ueterit te gere
T' Ahajinet te paprera;
Neve ne etjes na i âoete
Ato, q' i âoe Perendija;
Me par' une i çpejtova,
Qe ta binim ne megire;
Apollon gipet-erpentne;
Per kete m' uzemerua
Mbreti, i bir' i Atreut
Pa me trembi me ne fjale,
Q'ajo tani umbarua:
Vagen' e Hrisit ne Hrise
Po e dergojne me lundre
Te çpejte âe me kanisqe
Per Apollon' Ahajinte;
Be vagezen' e Vriseut,
Qe ma patne âene mua,
Erâ e muare nga tenda
Gerbetorete âe gkuan.
Po ne ke fuqi ne dore

Ndihi djalit t'ënt, që polë:
Hiq n'Qlimp e lutju Hyjit,
Ter me tani n'i ke bere
No ne here a me fjale
A me pune ne te mire;
Se ne deret te tyt' eti
Oume here te degova,
Qe levdohese e doge,
Se ti vetem nga te gida
Perendite e epetove
Nga myxyr e made oume
Hyjne te bire e Motit
Te petjelë ne re te zeza
Kur donine Perendite
E tjera qe n'Olim rrine,
Si ira e Posidoni,
Ede vaga Adinaja,
T'a lidnjine; pa ti vajte,
E nga hekurat e nxorre,
Me vrap ne Olimp te larte
Qint-doresin dyke dirrur,
Te cilene Perendite
Vertet Vrian e derresin,
M' anet tjatre nerezija
Ejeo i kane dene;
Ajy ede nga i ati

Ɐɕtɛ m'i mað pej fuqije;
Papo vate eðe pranɛ
I ndɛɳi tɛ birt tɛ Motit,
Ɓe u mbur nga maðɛrija,
Pa u trɛmpnɛ Pɛrɛndite
E lumɛta soje ɕumɛ,
Ɓ'e lan qɛλimn' e tyre.
Hiq tani e rriji pranɛ,
E kɛto nɛr mɛnt ja bjɛrɛ,
Duke luturɛ, nɛ daɕtɛ
Troaset me ɳɛ mɛnyrɛ
T'u ndihɳɛ, e me dɛm ɕumɛ
T'i ðyɛɳɛ Ahajiɳtɛ,
T'i ɕpjɛrɛ ɠɛr n'uɕtɛrɛsɛ,
Ɛ ɠɛr tɛ dɛti, t'u priɕɛt
Zɛmɛra nga mbrɛt' i tyre,
Tɛ ɳohɛ ðe Agamɛmnua
Vɛrbɛrinɛ, qɛ s'nderojti
Mɛ trimn' ɛ ɠið' Ahajiɳɛt".
Me lot tɛ birt' duke qarɛ
J'u pɛrɠiq ɛ i ða Θeta:
„Popo! biro! pse tɛ rrita?
Kur tɛ kam pjɛλɛ pɛr brɛngɛ!
Mɛ mirɛ tɛ kiɕɛ mbɛtur
Pa lot brɛnda n'uɕtɛrɛsɛ,
E pa brɛnga, kur t'iɕ ðɛnɛ

Tɛ rroŋç pakɛ, e jo ɕumɛ,
Po tani je pɛr-ŋɛ-herɛ
Ƃe mɛ fat-zi nga tɛ ɡiðɛ,
Si eðe mɛ jetɛ-ɕkurtrɛ,
Andaj ðem se tɛ kam pjeλɛ
Me fat tɛ keq, eni unɛ
Drejt nɛ Olimp dotɛ vete,
I cili 'ɕtɛ plot dɛborɛ,
E dot, j'a ðem kɛto fjalɛ
Hyjit, qɛ ɕtije rrufenɛ,
E tɛ ɕohim nɛ u bintɛ;
Po ti tani n'uɕtɛreseɛt
Tɛnde rri i zɛmɛruar
Kundrejt ɡiðɛ Ƃanaiŋet,
Duke hequrɛ nga lufta;
Se Hyji dije me ɡiðɛ
Perɛndit' e tjera vate
Nɛ dett tɛ mað nɛr tɛ zestɛ
Besɛtarɛ tɛ dɛfreŋɛ,
Tɛ dy-mbɛ-ðetɛnɛ ditɛ
Dotɛ vinɛ n'Olimp prapɛ,
Pa ahere dotɛ vete
Nɛ ðomɛratɛ pej rame
Tɛ hyjit e dot' i lutem,
Eðe ðem se dotɛ bindet".
Kɛɕtu ða, ðe iku Θeta,

Eð' e la aty te birre,
I cili iɕ zemeruar
Per gruane bukuroɕe,
Q'e muarre me te perðune,
Me mos ðaɕure t'a ape.
Pa ðe Oðiseu te ðemi
Po arrinte mun ne Hrise
Me kanisqet te bekuar;
Papo ne merget kur hyne,
Q'iɕ e ðele ɕume, mbloðe
Pelhurete e i vune
Brenda n'anijet te zeze,
E hun' e tyre e unne,
Ë' e leɕuane nga dale
Gið' i bene me te çpejte;
Me vent anijen e prune
Me lopata, pastaj hoðe
Hekurine, ðe litare
E lið' e me pasdaj zune
Te delnine ð' ata vete;
Nxuarre mb' ane kanisqet,
Q'i prune per Apolone,
Me pastaj dolì ðe vaɕa
Nga anija, qe çan dene.
Oðiseu i urte ɕume
E ɕpuri ne faletoret,

T'et tɛ daɢurɛ ja pruri,
Duke ðɛnɛ kɛto fjalɛ:
„O Hris! mɛ dɛrgojti mbreti,
Agamemnoja, tɛ bije
Vaɢɛn' ɛ daɢurɛ tɛnde,
Eðe tɛ ðerr kɛtu berra
Pɛr tɛ xbutur Apoλonɛ,
Q' u ka ðɛnɛ Ƃanajiɳet
Kaqɛ ɢumɛ tɛ kɛqija".
Duke ðɛnɛ kɛto fjalɛ
Ja ða vaɢɛnɛ nɛ dorɛ,
Ƃe ajy me gas ɛ priti
Vaɢɛzɛn' ɛ ti tɛ daɢur.
Pa ɢokɛt' ɛ Oðiseut
Sɛ çpejti ðɛnjen' ɛ vlɛrɛ
E vunɛ mɛ vɛnt me raðɛ,
Nɛ faletoret tɛ bukur,
Ƃe pastaj duart lanɛ,
E pɛrhapn' elbin' ɛ ƃluar.
Hrisi duart duke ngritur,
Ju lut ɢumɛ Apoλonit
Pɛr Arjiɳtɛ duke ðɛnɛ:
„Hark-bukur! ndihmɛs i Hrisɛs
Ƃe i Qilit tɛ bekuar!
Mbret i fortɛ i Tɛneðit!
Dɛgomɛ ðe kɛtɛ hɛrɛ,

Sindɛkur ɛðe mɛ parɛ
M'a dɛgove lutjen t'ime,
Mua nder mɛ fal e brenge
U ðe giðɛ Ahajiɳet,
Kɛɛtu ðe tani dɛgomɛ:
Kɛtɛ dɛɛirɛnɛ t'ime!
Pasketaj nga Ƃanajiɳtɛ
Mɛrgoje smundjen' e ligɛ".
Kɛɛtu ða, pa Apoλoni
E dɛgoj, ðe si u lutnɛ,
E si hoð' elbin, sɛ pari
Beravet qafɛn u kðyen,
Eðe i ðerr' e i rropnɛ,
Pastaj ɛɛtratɛ nga kofɛɛt
I nxuarrɛ e me ðjamɛ
I pɛuaλɛ palɛ-palɛ,
Ƃe sipɛrɛ vunɛ ɛumɛ
Miɛɛra, e i piq plaku
Mi bujaʒga, duke derður
Pɛrmi to verɛ tɛ zezɛ,
Afɛrɛ soje tɛ riɳtɛ
Me heje xɛgitnit zjarrɛ.
Kafɛɛtɛ posa u doqnɛ,
E si hangɛrnɛ ðe pəçkat,
Miɛɛrat' i benɛ copa,
E duke vɛnɛ nɛr heje,

I poqnε bukur' e mirε,
Pa i nxuarrε nga zjari.
Si e mbaruanε punεn,
E bεnε gati mεsaλεn,
Ndεηn' e dεfryen giδε,
Sicili pjesεnε mori.
Pa si hangεrnε e pinε,
Tε riηtε mε kεmb' u ngrinε,
Lagjnεtε duke mbuσur
Me verε plot, δe nε qefte
Duke heδurε, ua ndanin
Atyre, q'u pεrpoqnε
Γiδε ditεnε me banε
Zεmεrεn' e Apoλonit,
Duke kεnduar ηε kεngε
Trimatε tε mirε σumε
Pεr nder tε ti, p' Apoλoni
E dεgojti me gas σumε.
Dieλi po perεndonte,
Бe u pεrhap errεsira,
Ahere ranε tε flinin
Ndaj litarεvet t' anijes,
Pa kur u tfaq mε tε ngδirε
Mεnpezi gjσtεriη-nguer,
U nisnε drejt uσtεresεs
Sε gerε sε Ahajiηet,

Me ere ndihmese vane,
Qe ua dergoj Apolloni,
Duke ngrehure drejt drune
Hapne pelhuret' e barda,
Te cilat me er' u mbugne,
Be val' e zeze kerciste
Me fort nga fund' i anijes,
Q' ikente duke nxituar,
Ne mest te valevet gkonte,
Udene rrih ta mbaronte.
Me se fundi kur aritne
Ne ugtereset te gere
Te Ahajinet, ne terret
Nxuarre lundren' e zeze
Mbi reret, pasdaj i vune
Me te dy anet se gati
Stenga te gati, de dete
Uperhapne, e si cili
N'anij' a ne tendet vate.
Aqilehti kembe-çpejte,
I bir' i Pileut i ndjere
Ne ugtereset te tija
Po rrinte i zemeruar,
S'vij as ne mblede, e cila
Nderon burrat, as ne lufte,
Rrij e haj zemren e tlja

Se kiɕ dɛɕirɛ pɛr luftɛ,
E pɛr vrasje. Pa ahere
Q'erđ nɪɛnpez' i dy-mbɛ-đetɛ
Γiđ' ahere Pɛrɛnditɛ
E pavdira n'Olip erđɛ,
Pɛrpara syreɕ iɕ Hyji.
Porosit' e tɛ birt Θeta
S'i haroj, po duke dalɛ,
U ngrit mi faqet tɛ detit
E pɕjeλɛ nɛ rê, e vate
Pɛrpjetɛ, đ'e peti ndɛɳur
Tɛ bir' e Motit zɛ-mađɛ,
Q'iɕ lark nga piđɛ tɛ tjeret,
Nɛ mɛ tɛ lartetɛ majɛ
Tɛ Olimbit bripe-ɕumɛ.
Pa i ndɛɳ me vrap pɛrpara,
Me tɛ mɛɳert i zu puɳɛt,
E mjekɛrat me tɛ djađtet,
Бe ju lut e i đa Hyjit:
„Hyj! im atɛ! nɛ tɛ bɛra
Γɛ tɛ mirɛ no ɳɛ herɛ
A me fjalɛ, a me punɛ,
Nɛ mesđit tɛ Pɛrɛndive,
Tɛ mɛ mbaroɕ kɛtɛ lutje,
Nderomɛ t'im bir, i cili
S'del qɛ ɛɕtɛ jetɛ ɕkurtɛ,

Mε ϭumε nga ɡiðε ϭokεt,
Po tani ðe ϭpernderuar
E ka Agamemnua, mbreti,
Se i ka goditur vaϭεn,
Po ti sa tε munç, nderoje,
O Hyj' i urt' i Olimbit!
Troaset u ϭto fuqinε,
Sa tε m'i bεjnε t'im biri
Zεmern' e t'i ϭtojnε ndεrε".
Kϭu i ða ajo, po Hyji,
Qε mbleð eðe pεrhap retε,
S'ju pεrgiq e pa zε ndεɳi
Иε copε herε, pa Θeta,
Γuɳεtε si ja kiϭ zεnε,
Aϭtu qendront' e sε dyti
E pyeti duke ðεnε:
„Vεrtet tani dua fjalε,
Tε mε ðuaϭ e a nukε,
Se ti po ske noɳε frikε,
Qε ta di ðe unε mirε
Sa spaskam nder nε mest tuaj".
Kϭu ða, pa duke helmuar
Ju pεrgiq Hyji i vrεɳtur:
„Vεrtet, ða, punε tε liga
Cumε janε, tε mε bijeϭ,
Sa me Irεnε tε priϭem

Kur tɛ mɛ ngasɛ me fjalɛ
Tɛ kɛqija, se ngahɛrɛ
Mɛ brengos ɛđe pa ngaλje
Mun nɛ mest tɛ Pɛrɛndivɛt
Tɛ pavdira, duke đɛnɛ
Qɛ u ndih Troaset unɛ,
Po ikɛ, se mos tɛ ɢohɛ,
Pa unɛ dotɛ pɛrpiqɛm,
Tɛ t'i mbaroɳ kɛto punɛ,
Nɛ do, ɢih, tɛ bɛɳ me kokɛ
ɢɛɳɛ ta besoɢ, se meje
Kjo ɢɛɳ' ɛɢt' e mađe ɢumɛ
Nɛr Pɛrɛndi, do-me-đɛnɛ:
Ç'do gɛ q' e vendos me ɢɛɳɛ
Kɢu, nukɛ kđehetɛ kurrɛ,
Eđe nuk' ɛɢt' as e rreme,
As munt tɛ mbesɛ pa bɛrɛ".
Kɢu i đa đe bɛri ɢɛɳɛ
Vetuλ-ziu i bir' i Motit,
Legɛratɛ e pa vdekje
Ju trɛnditnɛ pɛr mbi kryet
Tɛ pɛrjetɛɢme tɛ Mbretit,
Olimpn' e tundi tɛ tɛrɛ!
Papo aɢtu si e bɛnɛ
Fjalɛnɛ kɛtu, u ndanɛ,
Θeta nga Olimb' i larte

U vervit ne dett te ðelɛ,
Hyji ne ðomat te tija
Vate, eðe gið' u ngrine
Nga fronete Perendite,
Te piqnin aten e tyre,
As ne s'kuxojti ta priste
Duke arðure, po giðe
I duaλ' ati perpara;
Ajy erð e mbi fron ndeɳi,
Po Ira re duke vene,
E kupetoj, qe kiɢ liður
Fjale Θeta kembe-bukur,
E bij' e plakut te detit,
Pa me fjale te keqija
Zu ɟ ðoɢ te birt te Motit:
„Kuɢ nga giðe Perendite
Liði fjale me ty prape?
I pabese! kurdohere
Kerkon peehtazi veç meje
Te mbaronç pune, e ɢpirti
Per tani s'ta mbajti kurre
No ne qeλim te me ðuaɢ".
Keɢtu i ða, pa i ðote
At' i giðe Perendive
Be i tere nerezise:
„Ire! ti te mos keɢ ɢprese,

Qɛ tɛ mɛsoɢ ç'mejtoɳ unɛ,
Se ato dotɛ tɛ priɢin,
Ndonɛse je imɛ ɢoqe,
Po atɛ, qɛ ɛɢt' e uđɛs,
Ta dɛpoɢ, mɛ parɛ teje
S'e dɛpon no ɳɛ nga ɠiđɛ
Perɛndit' e nga e tɛrɛ
Иerɛzija, p'atɛ, q' unɛ
Dua ta mejtoɳ me vethe,
Veç nga ɠiđɛ Perɛnditɛ,
Pɛr atɛ ti tɛ mos pyeç,
E mos kɛrko t'i març fiλɛ".
Kɢu đa, pa ju pɛrɠiq Ira,
Zoɳ' e bukur sy mɛɢqerɛ:
„Tmerroɳɛs! i ɓir' i Motit!
Ç'fjalɛ ɛɢt' ajo, qɛ đua?
Unɛ s'e kam zakon kurrɛ
As tɛ kɛrkoɳ as tɛ pyɛs,
Ɓe i çpenguarɛ ɢumɛ
E mejton ç'do punɛ vetɛ,
Po tani nɛ zɛmɛrt t'ime
Иɛ frikɛ kam fort tɛ mađe,
Mos tɛ gɛɳɛɳɛ me fjalɛ
Θeta kɛmbɛ-bukuroɢe,
E bij' e plakut tɛ detit,
Se nɛ mjɛrguλɛ e pɢjeλɛ

Tɛ ndɛɳti pranɛ e tɛ' lutej,
Бe mɛ dukɛtɛ q' e binde
Me ɢɛɳɛ, se Aqilehtin
Dota nderonç eð̄e ɢumɛ
Rrebeɢ t'u apç Ahajiɳet
Afɛr' uɢtɛrisɛ tyre".
Kɢu ð̄a, pa ju pɛrɢiq Hyji,
Qɛ rri nɛ mjeguλ' i pɢjeλɛ:
„Çudi 'ɢtɛ me ty! ngahɛrɛ
Mɛ kupɛton, s'munt tɛ ndruhem
Po me ɢið̄ɛ kɛto, nukɛ
Dotɛ munç tɛ bɛɢ ɢɛsendi,
Pɛrveç se ɳɛ ftohtɛsirɛ
Qɛ dotɛ fitoɢ ndaj meje,
E pɛr tmerr dotɛ tɛ jetɛ
Kɛjo fjalɛ ty nga unɛ:
Бe nɛ qoftɛ kɛɢtu puna,
Ke ç'tɛ bɛɢ, un' aɢ!u dua!
Po dɛɢomɛ ð̄e rri mirɛ,
E mba veɢ nɛ fjalɛt t'ime,
Se s'tɛ hyjnɛ dot mɛ punɛ
Perɛndite ɢið̄ɛ, ç'janɛ,
Duke dalɛ kundrejt meje,
Kur tɛ vɛ pɛrmi ty unɛ
Duart' e mija tɛ fórta".
Kɢu i ð̄a, pa u trɛmp ɢumɛ

Ira, zoŋa sy-meƈqere,
Ɓe do-mos-dò me vrap ndeŋi
Me zemre te ðyere ƈume.
U aƈperuane giðe
Perendite te pavdira
Ner qiej e neper ðomat
Te Hyjit, pa zu lfestua,
Mjeƈtri me emere, fjale
Per te mirezet te s'emes,
Te Irese λere-barðe,
Q'e kiƈte te daƈur ƈume:
„Vertet pui era pa uðe
Jane keto ðe te renda,
Te hahi ju te dy sonte
Keƈtu per te bijt' e vdekjes,
Ɓe ne mest te Perendive
Te ngrini kaqe rremuje
E te tiλa zemerime.
No ŋe nuke dote ndjeŋe
Gas nga defrimet e mira,
Se te keqijat s'e lene;
Un' i ðem niemes se daƈur,
Ndonese e di ðe vete,
T'i hirohete t'im ati,
Hyjit, eðe te mos zihet
Prap' e te na prieŋe gaze,

Se po arrin qe te doje
Rrufe-heâes' i Olimbit
Te na lekundne nga fronet!
Egte m'i maâ nga ne gume;
Po ti t'a mbag me te mire,
Eâe me fjale te urta,
Olimbasi atehere
Benet' i legte per neve".
Me te âene keto fjale
Ifestua, ja âa qeftin
S'emese, âe i âa prape:
„Duro âe mbaj, mema ime!
Ndonese ke brenke gume,
Te mos te te goh, me giâe
Dagurit, qe te kam une,
Me syt' e mij te goditur,
E me giâe helmin prape
Te mos munt te te ndih fare!
Se egte e rende pune,
Te munç t'i rrig kundrejt Hyjit;
Eâe tjatre here dega
Te te ndihna, pa me zuri
Pej kembe, eâe me hoâi
Nga pragu i perendigme;
Giâe diten vina pogte,
Kur u ngrys, rage ne Limno,

E atje me ra zalija;
Pa Sindete me vrap erde
Me ngrine e me gerbyen".
Kou da Ifestua, pa qeoi
Ira, zona lere-barde,
Pasdaj mori nga i biri
Qeftine; ajy se djadti
Duke nisure, u ipte
Vere gide Perendive
T'emble, q'e etij nga lapini.
Gas i mad u erdi gide
Perendive, kur e pane
Ifestone, duke ardur
Rred ner doma me gulçime.
Me kete menyr' ahere
Fide ditene defryen,
Sa ungrys, e as ne s'mbeti
Pa pjeset te ti, q i binte,
Be as ne s'mbet pa deguar
Qidaren' e Apolonit,
E kengat' e perkundrejta
Te Musavet ze-kdielta.
Kur perendoj drit' e bukur
E dielit, gide vane
Te flinine, gide cili
Ne etrat te ti q' e kie bere

Mjeθteriθt Ifestua vetε,
Q'i kiθ kεmbεtε tε çala.
Hyji nε θtrat tε ti vate,
Olimbasi rrufe-θtεnεs,
Atje tek flinte nga herε,
Qε e zinte θum' i εmblε,
Atje vate, ra tε prεhej
pran' Irεsε fron-floriηtε.

PASθENJE.

Nukε kemi qελim tε kðejmε θiðε vjerθat' e Omirit εqip, se s'na duhenε sot, po vetεm t'apεmε ηε ditje pεr θiðε vjerθtorεt' e faqes' sε ðeut, duke kðyerε ηε copε nga vjerθat' e tet tε vjerθεsε.

Me θiðε kεtε dotε ðemi me pakε fjalε ç'ðotε mε poθtε:

Nε copεt tε dytε Omiri tregon kuθ pat arðurε me Agamemnon' e sa anija kiθ sjελε sicili.

Pastaj ðotε se deθnε tε bεninε paqe

e tɛ lɛftonine vetem Pari me Menelane ðe kuɢ tɛ mbetej nga tɛ dy ta marɛ Elenene; po ðe kejo s'ubɛ dot, pa u zu lufta.

Pasdaj rrefen lufterate fort bukure, tɛ cilate jane bere here tɛ paprera dit' e nate e here tɛ prera per pake kohe.

Me ɢume here nga dy trima kane luftuare ɳeri me tjatrine, ðe me tɛ ɢumete mbreter' e tɛ pare. Nga ɳe here kane lɛftuar ðe giðɛ baɢke ne rremuje.

Po me se fundi Ahajinte jane munduare, se ɳeri s'ja dil dot Ektorit, i cili i ka pɛrhapur' e u ka vene zjarre ðe anijavet tɛ tyre.

Ne mest tɛ luftese ɳe nga tɛ paret' e nga miqt' e ti i ðote Ektorit — vrave mjaft, po ta leme luftene, se ɢoh ɳe ɢeɳe, e kam frike mos kðehete fati.

Ektori i pɛrgigete — ɳe ɢeɳ' ɛɢt' e mire: tɛ lɛftojme per ɢpetimt tɛ memeðeut.

Pas giðɛ ketyre luftave Ahajinte mbesene ɢume keq. Aqilehti mban meri e s'lefton.

Oðiseu, mbret' i lðaqit j ðote Aga-

memnose te bene dreke e te fton gide pleqesine, te mejtohene, si te bejne.

Pas mejtimit Odiseu i vete Aqilehtit de i lutete, t'i ap' armet' e ti Patroklose e ta dergone ne lufte.

Aqilehti i ep armete Patroklose d'e dergon te leftone me Ektore.

Po de Patroklon' e vret Ektori, i mer de armete.

Aqilehti e qan disa dit Patroklone, q'e kis mik sume te dasure.

Pasdaj Ifestua i ben arme te ra, de Adinaja i ndih, pa e vret Ektore.

Priani me ndihmet te Perendive i vete Aqilehtit de mer Ektore te vrare d'e sjel ne stepi.

Dot' Omiri:

„Kasandra, e motr' e Ektorit-trimit seh t'ane qe vjen me qerret de brenda me te velan' e dasur Ektore de duke qare derret neper qytet:

— Dihni burra e ju grat' e Troese, delni perpara Ektorit, n'e kinj persendosure kurre me te pal kur kdehej nga lufta, se is gaz i qytetit de i gide Kombit.

Kɛu ða, giðɛ duaλɛ; as burr' as grua s'qɛndroj nɛ qytet; gejnɛ tɛ vdekurinɛ, qɛ po ɛ siλninɛ, mɛ derɛt tɛ qytetit; sɛ pari grua ɛ ti ɛ daɛurɛ, ðe mɛm' ɛ mjerɛ hyjnɛ nɛ qerret çkulinɛ leɛɛratɛ, ðe marinɛ nɛr duar kryet' ɛ trimit; rremeti i rreðon dukɛ derðurɛ lot.

Dotɛ qaninɛ giðɛ ditɛnɛ, sa tɛ perɛndonte dieλi mi tɛ vdekurinɛ, tɛ mos u kiɛ ðɛnɛ plaku:

— Liro-mɛ-ni uðɛnɛ, pa si ta ɛpie Ektorɛ mɛ ɛtɛpi kini kohɛ ta qani.

Pas kɛsaj fjale gið' u hapnɛ, qerreja hyri nɛ qytett, ðe vatɛ nɛ pɛlasɛt tɛ larte. Tɛ vdekurin' ɛ vɛnɛ nɛ ɛtresɛ, grat' ɛ zunɛ vajnɛ.

Tek qajnɛ gratɛ mɛ gaɛɛrime, ɛ ɛoq' ɛ Ektorit, Andromaha barðuɛɛ mɛr nɛr duar kryet' ɛ Ektor-trimit ðe ðotɛ:

— Burri im i daɛurɛ! vdiqɛ nɛ vɛrsɛt tɛ lulɛzuarɛ! ti mɛ le tɛ vɛ nɛ pɛlasɛt tɛ zɛzɛ ðe djalɛn ɛ kɛmi nɛ djepɛ! nukɛ mɛ ngan tɛ rritɛtɛ! . . . . .

Kɛu ðot' Andromaha dukɛ qarɛ; ðe grat' ɛ tjera pɛɛrɛtijnɛ.

Pas asaj e mer vajnε Ekavi, mεm' e Ektorit ðe ðotε:

Ektor! O bir! m'iεe m'i daεurε nε εpirtit t'im nga giðε djemt' e mij!..

Kεu qan e εma duke nxjerε pεeretima. Ahere Priani ep ket' urðerε:

— Troas! bini tani dru nε qytet, mos u trempni nga Arjinte, se Aqilehti me ka ðenε fjalε per dy-mbε-ðetε dit paqε.

Me tε ðenε kεu, giðε mberðyenε qet' e muεkatε nε xpeðε ðe prunε εumε dru.

Kur uða menpez' i ðettε, e ngrinε Troasitε trimn' emirε, Ektorε,eð'e vunε mi stavet, duke ðenε zjarrε druve.

Mε neserεt me tε tfaqurit tε sbarðeλimit tε sε bijes' sε dritεs' sε menpezit me pieterin si trendafile, bota u mbloð rrotuλ stavesε,

Pa si u mbluaðε, εuanε sε pari zjarrε me venε, veλezerit' e miqt' e trimit duke pεeretiturε e duke derðurε lotte si çurkε, mbleðinε hin' e trupit, e venε mε nε stamε, e mbulojnε me nε t'endurε εumε tε vlerε, ð' e venε

me gropë të dhëe, pasdaj i bëjnë qivurnë, dë mbliđënë giđë në pëlasët të Priamit.

Të tiÀa qenë nderetë, që bënë Troasitë në vdekjet të Ektor-gpirt-mađit."

Këtu mbarohet Iliađa.

Ođisja zë arratin' e Ođiseut đe mundimet' e ti të guma.

Pa rrëfen perrahën' e Kalipsosë, e cila iš në Perendegë e bukurë đe e kiš zën' e s'e lij t'ikënte Ođisenë.

Rrëfen đe perrahën' e Qirqit, që đ' ajo iš në perendeš' e nërëzitë q'i vinin i goditte me në gufrë đe i bënte derra.

Tregon Sqilën' e Harivđonë, q'išinë dy gtriga, në gryket të Sicilisë, të cilatë mbytninë nërëzinë, që gkonte atje; đe Sirinatë, q'išinë đe ato gtriga, e me zët të bukurë, që kišinë i kđenin' e i vininë në dorë nërëzitë.

Më çudi ëgtë perrahë' e qikhopëvet n' Ođisjet, e cila đotë se Ođiseu me gokëtë vate nër Qikhopë, q'išinë nëres të forë' e të mbëđën gum' e t' e-

gere ðe kiolne vetem ηe sy ne mest te baλit.

Oðiseu me sokete vane me stant te ηe Qikλopi, q' i ðot' Omiri Polifim; ajy i zu ca nga soket' e ti ðe u keputi koket' e i hengri; ðe te tjeret' i mbyλi me bagetit baske nene ηe spelε ðe ne vent te lesese vu ηe gur te mað sume, ndeη ðe vete brenda; kis qελim t'i haj ðe te tjerete ne menges. Po si e zu gumi Oðiseu dogi ηe hû nga fundi ne zjart, ja kaλi ne syt ð'e verboj: me par' e pat pyeture Polifimi per emerit, e Oðiseu i kis ðene, me quajne Vete. Polifimi ðiri sokete ju pergiqne, po kur i ðane kus te vret, ða veta, ðe ata i ðane mire te get ð' elane.

Me neseret hoqi gurre ðe ndeη me dere, t'i zinte, po Oðiseu u fut nene ηe das te mað ðe skoj astu bene ðe soket' e ti, pa spetuan. Po pastaj i jane mbyture giðe sokete e vetem Oðiseu ka spetuare.

Luft' e Troese u xgat ðete vjet, ðe a ati e Oðiseut si lufta ðete vjet u xgat.

E goq' e Oδiseut Pineλopa δe i biri Tilemahu e prisnine n' Iδaq, po te riηt' e paresise nga ç do ane qene mbleδure me gtepi e sicili e kerkonte t'a mir grua Pineλopene, se nga rrojtj' e Oδiseut e kisine prere gpresene; pa rrinine δe hanin' e pinine ne gtepit te ti. Pineλopa u δog se po ent pelhuren' e pa mbaruare s'martohem, δe diten' e bente, naten' e prigte.

Aδinaja ne fytyret te Mentorit, q'ig miku i Oδisese, mer Telemahne, δe del t'a kerkone, e kδehete prape.

Oδiseu vjen si lipes, e vetem qeni e ηeh, pasdaj δe plaku, q'i lau kembete, po Oδiseu nuk' i la qe te rrefenine. Pasdaj ju rrefye Telemahut δe gerbetorevet.

Pineλopa e pyet per Oδisene, δ'ajy i δote q'e pa ne Troe etj, etj. Pineλopi i δote — kugdo, qe vjen, te tiλa me δote po une s'e besoη, se s'me doλi as ηe e vertete.

Oδiseu i rrefen fytyren' e Oδiseut ç'beri ne luftet, e ç'hoqi n'arratit eδe per me robate, qe vigte, δe i δote se

vjen s'aferti; si pa fjalë të verteta Pinelopa u bint pakë.

Pas kësaj një natë Odisea me Telemahn' e me gërbëtorët e vret paresinë, q'i prigte gjëpinë dë i tfaqëte Penilopit.

Këtu mbarohet Odisja. Po nuku ka aqë gijë e vjeftë, sa Iliada.

Nga Odisja ka marë fill Penelloni, që ka bërë të ngarat' e Telemahut.

Në luftët të Troesë janë vrarë Trima gjumë, dë Perëndit janë zihurë i ë mest të tyre në luftët, se Aferdita me gokë u ndihninë Troaset, Adinaja me të tjerë u ndihte Ahajinët.

Θonë se kur mbaroj të dëtë vjette luft' e Troesë, Odiseu bëri një kalë të drunjtë gjumë të madh dë në barkut të kalit kalli gum' ugëtarë, pa bënë sikur ikënë ugëritë d' e lanë kalënë të mbesë në qytet të Troesë, që të mbahetë soje mënt lufta.

Troasitë si panë, q'ikn' Ahajinjtë, me të ngrysurë gjynë mur' e fortesësë dë nga gjegu e kallë kalënë, se dera nuk' e nxinte. Natënë ata, q' igjinë

pɕehurɛ nɕ barkut tɛ kalit, duaλɛ, ðe tɛ tjerɛtɛ duke kðyerɛ erðɛ nɛ qytet Troɛn' e doqnɛ, burrat' i vranɛ, grat' e foɕɳat' i bɛnɛ rrop.

Veç Enia me ça ɕokɛ ka ɕpɛtuar nɛ Troɛ.

Aqilehtin' e ka vrarɛ Pari; Θeta kur e kiɕ pjeλɛ, e kiɕ futurɛ n' ujɛt tɛ rrojtjesɛ, qɛ tɛ mos vdis kurrɛ po e kiɕ pej ðundre, pa ðundra nuk i iɕ lagurɛ; Pari kɛt' e dinte, pa i ɕɛnoj mɛ ɕipɛtɛ ð'e goditi mun nɛ ðundrɛt e aɕtu vdiq.

Nga ngarjet' e kɛsaj lufte kanɛ marɛ lendɛ ɕumɛ herɛ ðe vjerɕɛtorɛt' e vjetɛrɛ tɛ grekɛrisɛ, tɛ cilɛtɛ kanɛ ngrehurɛ vjerɕat' e ðeatrosɛ.

Virgili n'Eniaðɛt, qɛ ɕkruan tɛ ngarat' e Enisɛ, nis nga priɕj' e Troɛs, tɛ cilɛn e ɕkruan fort bukurɛ, pasdaj zɛ arratin' e Enisɛ mɛ ɕokɛtɛ nɛ dett, pa tregon vajtjen' e ti n' Italit tɛ vjetɛrɛ ðe luftatɛ, qɛ ka bɛrɛ mɛ vendesitɛ.

Γymɛs' e parɛ, qɛ rrɛfɛn arratin' e Enisɛ, i ngan ɕum' Oðisjesɛ, gymɛs'

e fundit, qe tregon luftate, gembelen m' Iliadene.

Vjergetoret' e tjere u rane pas ketyre, vane de pas beses' se vjetere, q'egte m'e gere per vjergetorete.

Agtu de Firdesviu duke gkuare mbreteret' e Persise ka vajisure ne beset te vjetere te Persise, ne te cilete ka geture perrala gume per vjerge.

Si bes' e vjeter' e Persise, qe ngan me beset te Elinevet e te Latinevet, agtu ede Firdesviu gembelen m'Omir' e me Virgile, de Gahnameja m'Iliaden' e me Eniadene de gide po dua vjergetoret' e Asise kane krye Firdesvine.

Per luftene dote ne Gahnamet:

„Te dy ugterite u perpoqne njera me tjetrene ne menyre q'u perzjene; zer' i burravet e mundi gemimne; dragonte dore-hekurte i xveqne gpatate me zemerim e t'aeperuare de u hode; e tere jeta ig ne nje gemim te mad, dua se dita ig future nde natet t' errete, gipetate ndrinin' e gpatate; qyo i gtije er' e vjegtese fletet' e gelgut, agtu de gpata i gtij burate per de; fuga ig

bere dett i gakte; trupat' isine pa koke, de krerete pa kesule; nga pluhur' i kuajvet te çpejte era ube mjergul' e drit' e spates' is vetetime de nga re e zeze bij siu i kuq. . . . "

Per Rustemne, q'e ka ne vent t'Aqilehtit dote:

„Krej i usterise, Rustem' i bir' i Sali trimit, qe dyente burrate, hipure me kalete si dragua, ulesua mbi armike, spat' e ti i çqeu qiejte.

Ne ditet te luftese trim' i urte me spat' e me dike de me sipet' e me terkuze burravet trima u preu, u çqeu, u deu e u lidi kryete, krahrore, kembete, duarte. . . . "

Kur ka vrare Rustemi ne luftet te bir' e vet Syhrabne me mos nohure de pastaj e ka qare me sume malenpime, pa kur e degon e em' e Syhrabit dote:

„I vate fjala semese, qe Syhrabne trim e vrau korë' e tet, pa dirri, u perpoq, de çqeu robate! i ra linjes eë' e çori, ndriti trup' i saj i bukure; beri kujene, çori faqet e barda; here vij

me ment e here habitej, here bij permbys e here ngrihej i peoλi ne gieteriηt leeerat' e bukura ðe i çkuli, pa hoði mi krye balt' e pluhure ðe ðoete:

Cpirt' i memese ku je etriture tani ne balte e ne pak! kiea syte nd'uðe e ðoeηa te me viηe ηe fjale nga Syhrabi!. . . . . "

Per Isfenajare, qe e ka ne vent t' Irakliut te Elinevet, ðe rrefen eume punra te mbeða soje ðote:

„Me te veeure dita liηen' e verðe, lindja u be e zjarte, giðe naten e errete mbreti hoqi uðe me ueterine, posa vu dieλi me koke kuroren' e arte, giðe ðeu qeei, mbreti trim Isfenari e la ueterine me Peeutene, e vete hyri ne pyλt posi dragua, pa ηe pyλ, i cili iete si parajsa, dieλi s'dukej fare, lumeηte e kuλuare rriðnine; i xbriti kalit ðe ndeη afere burimit; etriga duke mare fytyre te bukure, ube posi nuse, leeerat' e pata i binine nder kembe, etatn' e kie si selvija, e fytyrene si dieλi, faqet i kie si trendafile, u tfaq ðe ju qas trimit.

Isfendjari kiɛ ηɛ kɛrqeλɛ pɛjeλɛ nɛ λɛrɛtɛ, tɛ cilɛnɛ ja pat prurɛ Zoroastri prej parajsɛ Qɛɛtasbit, atɛ ja hoδi ɛtrigɛsɛ nɛ qafɛ, ahere ajo ubɛ ηɛ plak' e kahɛniturɛ, faqet i kiɛ tɛ fiɛkurɛ, leɛɛratɛ tɛ δiηura; pa ηɛ ɛpat' i heq δ'e ɛtije nɛ baltɛt. Me tɛ vdekurɛ ɛtriga, qieλi u nxi. . . . . "

Firdevsiu δotɛ: tri-δetɛ vjet umunduaɛɛ po ngaλɛ sɛ riɛ Persinɛ me kɛtɛ Persiɛtɛ.

Cahnameja ɛɛtɛ ɛum' e maδe, δe nuku ka fjal' Arabiɛtɛ si i pɛrdorinɛ tɛ tjerɛtɛ.

E ka bɛrɛ Cahnamenɛ nɛ kohɛt tɛ mbretit Mahmut-Sebyqtygin. Mbreti sɛ pari ja pɛlqeu ɛumɛ, po pasdaj i δanɛ sɛ Firdevsiu do hɛsen' e vjetɛrɛ pa e mɛrziti.

Ahere i ka δenɛ Firdesiu:

„O mbret! nɛ mos trembeɛ meje, ki frikɛ nga zoti; pɛrpara tɛ j erδɛ ɛumɛ mbretɛrɛ, po as ηɛ s'mbɛt. Nuk u trembe nga ɛpata im' e prehtë? s'e di, qɛ vjɛɛɛtori po tɛ zɛmɛrohɛtɛ, can, pa ɛarja mbetetɛ pɛr jetɛ?

Tɛ kiɢ mbreti tanɛ mbret ðe tɛmɛnɛ Zoɳɛ, mua dotɛ mɛ vij kurorɛ tɛ artɛ mbɛ kokɛ; po si s'ɛgtɛ bir e fis mbreti, s'i dɛgoj ɑot emerat' e mbreteret . . . . . "

Pas kɛtyre vate nɛ Bagdat tɛ Halifeja, po pɛr Arabɛtɛ kiɢ ðɛnɛ nɛ ɢahnamet:

„Duke ngrɛnɛ harðjeɢka ðe duke pirɛ qumɛɢtin' e Kamiʎɛsɛ Arabɛtɛ kan' arriturɛ mɛ ɳɛ ɢkaʎɛ, qɛ kɛrkojnɛ kurorɛn' e mbreterisɛ! u ɢofɢ! o qieʎ' i ɢkrɛtɛ! uɢtɛtarɛtɛ ſakuriq, i par' i tyɪɛ lakuriq; korðɛt e ndryɢkura mɛ miʎ tɛ ðyɛrɛ i kanɛ varurɛ mɛ qafɛ mɛ spango ! . . . . "

Pandaj vjɛrɢoj ngarjet' e Isufit pe ta.

Pas kohe Mahmuti dɛgoj ɳɛ ditɛ ɳɛ djalɛ, qɛ kɛndonte vjɛr.ɜat' e Ɑahnamesɛ, ðe u pendoh e u maʎɛngye; pa nisi ɳɛrɛs mɛ ɢumɛ gɛ pɛr Firdesvinɛ, po ata rynine nga ɳɛ der' e qytetit, vjɛrɢɛtor' e nxirrninɛ tɛ vdekurɛ nga tjatɛra.

Иɛ nga tɛ miret' ɛ pa ɳɛ parajsɛ

nd' ɛndɛrrɛ Firdesvinɛ, ðe i ða: qyɛ erðe kɛtu ti qɛ tɛ dinimɛ pa fê?

Vjerɛɛtor' i ða: kɛtu mɛ prunɛ, kur arçɛ, ɛŋpɛλitɛ mɛ kiɛinɛ dalɛ pɛrpaɪa ðe kɛndoninɛ tɛ tɛrɛ kɛtɛ vjerɛɛ tɛ Ɑahnamesɛ.

E ɟart' eð' e poɛt e giðesisɛ je ti, se di se ç'je, po giðesija je vetɛ!

FUNT.

BKSH

RABOJ I NDIHMETARVET.

	Gr. p.
Sali bej Butka	2.—
Qevqet Tepelena	2.—
Lyti Tinokastra	2.—
Haki „	2.—
Ali Zurati	2.—
Hiqmet Libohova	2.—

Mbledur me perpjekjen e Zotit Sabri Dajlan Panariti.

Sabri Dajlan Panariti	3.—
Xeladin Hasan „	2.—
Rustem Sejat „	2.—
Jorgi Vasil „	2.—
Josif Anastas Panariti	2.—
Stefan Petro „	2.—
Beqir Elmas „	2.—
Dajlan Jaho „	2.—
Hatem Nure Staravecka	2.—
Haki Glina Bruse	2.—

Shibin-el-Kom Egypte.

Jorgi Θ. Papa Konstandin	2.—
Arqimiâi Opari eâe Miltiaâi M. Terzi	2.—
Spiro Dine	2.—

St. Louis Mo Amerikɛ.

Mbledur me perpjekjen e Zotit Ligor Panajot Fieri.

Ligor Panajot Fier	2.—

RABOJ I NDIHMETARVET.

	Gr. p.
Zoi D. Quraka	2.—
Aazo K. Deliu	3.—
Vangel S. Cili Vlore	2.—
Koli D. Kaho Lavdari	2.—
Riza Abedin Duncka	2.—
Muharem Hysen Zepova	2.—
Sefer Sali „	2.—
Nako Petro Permeti	2.—
Naum Vasil Vidhuqi	2.—
Istref Bato Libona	2.—
Kosta Petro Pojani	2.—
Simi Sotir J. Concord N. H.	2.—
Luka Stojo Trebicka	2.—
Sali Ali Korça St. Louis mo	2.—
Sotir Andon Bukuresct	2.—

Park City Utah.

Ali H. H.	Voskopi	3.—
Sali Nexip	„	2.—
Sulejman Jacar	„	2.—

Kuston 2 grosh.